

softconsulting

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Analiza finansijskih KPI

Finansijski KPI koriste se za finansijsko izvještavanje vanjskih dionika, internu reviziju i poboljšanje poslovnih procesa. Analiza finansijskih KPI može se posmatrati iz više različitih perspektiva. Iz vanjske perspektive, investitori uspoređuju finansijske KPI različitih preduzeća kako bi odredili koja je bolja investicija. Interno, preduzeća koriste finansijske KPI za procjenu budućih ulaganja i praćenje internog učinka iz finansijske perspektive.

Šta su finansijski KPI?

Finansijski KPI (ključni pokazatelji uspješnosti –engl. Key Performance Indicators, KPI) su metrike koje preduzeće koristi za praćenje, mjerenje i analizu finansijskog poslovanja uključujući profitabilnost, likvidnost, solventnost i učinkovitost. Izravno su povezani s finansijskim vrijednostima koje preduzeće koristi za praćenje i analizu ključnih aspekata svog poslovanja. Pružaju uvid u temeljnu finansijsku i operativnu snagu preduzeća. Koriste se za mjerenje napretka u odnosu na ciljeve ili za usporedbu poslovanja s drugim, sličnim, preduzećima.

Vrste finansijskih KPI

Finansijski KPI se koriste za mjerenje razine dobiti, prihoda, rashoda ili drugih finansijskih ishoda. Analiza finansijskih KPI posebno se usredotočuje na odnose izvedene iz računovodstvenih podataka, gdje su KPI uvijek vezani uz određenu finansijsku vrijednost ili omjer.

Na temelju vrste informacija koje mjere finansijski KPI mogu se razvrstati u slijedećih pet kategorija:

- KPI profitabilnosti, kao što su marža bruto dobiti i marža neto dobiti
- KPI likvidnosti, kao što su omjer trenutne i brze stope likvidnosti
- KPI učinkovitosti, kao što su promet zaliha i promet potraživanja
- KPI procjene/vrednovanja, kao što su zarada po dionici i omjer cijene i zarade
- KPI snage, kao što su dug prema vlasničkom kapitalu i povrat na kapital.

Izazovi pri analizi finansijskih KPI

Jedan od izazova pri analizi finansijskih KPI je utvrditi optimalan skup pokazatelja koji će se pratiti i analizirati. Iako postoje univerzalni pokazatelji uspješnosti, svako preduzeće treba identificirati finansijske KPI koji su najznačajniji za mjerenje finansijske snage i uspješnosti poslovanja preduzeća.

Nakon što se odabere skup finansijski KPI koji odgovara poslovnim prioritetima i ciljevima preduzeća, potrebno je automatizirati njihov izračun i ažurirati ih u stvarnom vremenu primjenom ERP sistema. To

---

¹ SoftConsulting s.p. Tuzla, Trg slobode 16 (BIT Centar), 750000 Tuzla, e-mail: lejla.softic@savjetnik.ba

softconsulting

osigurava da finansijski KPI odražavaju trenutno stanje poslovanja i da se uvijek izračunavaju na isti način. Automatizacija izračuna finansijskih KPI važna je za preduzeća svih veličina. Mala preduzeća mogu se više posvetiti analizi finansijskih KPI (umjesto njihovom izračunu), a veća preduzeća mogu bolje upravljati opsežnim podacima (nego korištenjem proračunskih tablica), izbjeći moguće pogreške u izračunu i postići bolju dosljednost u poslovnim jedinicama.

Značaj analize finansijskih KPI

Analiza finansijskih KPI vrši se sa ciljem utvrđivanja finansijske (i operativne) uspješnosti preduzeća. To je proces identificiranja finansijskih snaga i slabosti preduzeća. Bitna je za dugoročnu uspješnost poslovanja preduzeća, mjerenje rasta poslovanja, pripremu proračuna i poslovne strategije preduzeća.

Najznačajnije prednosti analize finansijskih KPI su:

- uvid u cjelokupno finansijsko 'zdravlje' preduzeća
- osiguranje dugoročne održivosti operativnog modela preduzeća
- mjerenje učinkovitosti poduzetih aktivnosti
- praćenje napretka u bitnim područjima poslovanja preduzeća
- proaktivnost u uvođenju potrebnih promjena u područjima s lošim učinkom
- sprečavanje potencijalno značajnijih gubitaka
- pomaže povećati vrijednost cjelokupnog poslovanja, kao i ulaganja u razvoj poslovanja.

Greške i propusti pri analizi finansijskih KPI

Pri analizi finansijskih KPI mogu nastati greške i propusti iz slijedećih razloga:

- Neučinkovitost ili ljudska pogreška, stoga je automatizacija primjenom ERP sistema od posebne važnosti kako bi se izbjegla ova vrsta grešaka.
- Prilagođavanje finansijskih KPI bez temeljite provjere njegove stvarne praktične vrijednosti za poslovanje može dovesti do problematičnih rezultata. Takvi finansijski KPI mogu odvratiti donosiocima odluka od usredotočenosti na prave pokazatelje uspješnosti i usmjeriti poslovanje preduzeća u pogrešnom smjeru.
- Zloupotreba finansijskih KPI može se dogoditi pre naglašavanjem samog broja pokazatelja i nedovoljnim naglašavanjem operativnih faktora koji generiraju same pokazatelje, što može dovesti do nejasnih poslovnih strategija za poboljšanje pojedinih dijelova poslovanja.

Zaključak

Analiza finansijskih KPI jedan je od načina na koji donosioci odluka dolaze do potrebnih informacija. Obim pokazatelja koji će se koristiti pri analizi finansijskih KPI zavisi od potreba donosilaca odluka. Analizom finansijskih KPI potrebno je utvrditi koji aspekti poslovanja su profitabilni(ji), koji faktori utiču na finansijsku snagu preduzeća i da li se finansijsko poslovanje preduzeća odvija u skladu sa definisanim ciljevima preduzeća. Treba odabrati samo one pokazatelje koje pomažu donosiocima odluka u analizi trenutnog poslovanja i mjerenju napredka prema realizaciji strateških ciljeva preduzeća.

Finansijski KPI koriste se u strateškom planiranju i izvještavanju kako bi pomogli donosiocima odluka pri usmjeravanju njihovih ulaganja. Analizom finansijskih KPI obezbjeđuje se objektivnost pri procjeni finansijskog 'zdravlja' preduzeća u odnosu na interna mjerila, konkurente, pa čak i druge industrije. Usporedbom različitih razdoblja, analiza finansijskih KPI omogućava nove uvide i bolje razumijevanje određenih trendova.

Iako se može činiti jednostavnim zadatkom, analiza finansijskih KPI je veoma kompleksna, a njena vrijednost zavisi od kvalitete podataka i vještina finansijskih analitičara. Da bi poslovne odluke zasnovane na analizi finansijskih KPI bile uspješne, uz kvalitet podataka, znanje i vještine analitičara su najveći izazov koji je potrebno savladati pri tome.